

'het bakerpraatje dat de Japanners niet kunnen leren vliegen omdat zij als baby door hun moeder op de rug zijn gedragen, waardoor hun evenwichtsgevoel heeft geleden . . . Even onwaar bleek de bewering dat (de Japanners) niet bestand zijn tegen het tropische klimaat waardoor hun expedities in Indië zijn gedoemd spoedig dood te lopen wegens te veel uitvallers.'¹

'Wij hadden', zo schreef in Australië de Nederlandse loods uit Tjilatjap die wij al in hoofdstuk 8 citeerden,

'allerlei onzin te slikken gekregen omtrent de militaire onbekwaamheid en tekortkomingen der Japanners. Hun vliegtuigen waren ouderwets, zij waren slechte vliegers en armzalige kanonnières; het mankeerde hun aan intelligentie en vindingrijkheid en hun oorlogsschepen waren zo topzwaar dat de meeste met het eerste bredezij-salvo zouden kapseizen.'² Als bewijs hiervoor gold de omstandigheid dat Japan na jaren van strijd nog niet bij machte was geweest, een uitgesproken niet-militaire natie zoals China te overweldigen.

. . . Toen ik als een van de oudste loodsen overgeplaatst werd van Tandjong Priok naar Tjilatjap, (werd) mij meegedeeld . . . , dat in geval van oorlog in de *Pacific* de met eilanden bezaaide zeeën ten noorden van Java bijna zeker het terrein zouden worden waarop de Japanse zeemacht, als tussen molenstenen, door de Amerikaanse en Britse vloten gekraakt zou worden.'³

★

Het was een gevolg van de onderschatting der Japanners dat in Washington aan gedecodeerde Japanse telegrammen die als een alarmsignaal hadden kunnen werken, soms nauwelijks aandacht werd besteed. Zo werd in juli '41 door de Amerikaanse kryptologen een telegram van het Japanse hoofdkwartier te Kanton ontcijferd dat op 14 juli naar Tokio verzonden was. Aan Japanse zijde was toen besloten, later in die maand de zuidelijke helft van Frans-Indo-China te bezetten. '*Next on our schedule (after Indo-China)*', zo stond in de gedecodeerde tekst,

'is sending ultimatum to Netherlands-Indies . . . In the seizing of Singapore the Navy

¹ A. Kroese: *Nederlands zeemacht in oorlog* (1944), p. 43. ² In '34 was inderdaad een Japanse torpedoboot omgeslagen; de Japanners hadden nadien in een groot deel van hun bovenwaterenheden wijzigingen aangebracht. ³ Ch. B. Droste: *Tot betere dagen*, p. 11, 13.